

Toelichting

Uitnodigingskader lokale duurzame energie opwekking 2020

Gemeente Oude IJsselstreek mei 2020

Tweede versie
4 juni 2020
Conny Huijskes, gemeente Oude IJsselstreek
Sandra van Vliet, gemeente Oude IJsselstreek
Tineke Vos, gemeente Oude IJsselstreek
Charlotte Walther, gemeente Oude IJsselstreek

Eerste versie
28 mei 2019

Inhoud

1. Achtergrond
 - 1.1. Energieneutraal 2030
 - 1.2. Duurzame opwekking in huidig bestemmingsplan
 - 1.3. Beleidscontext en maatschappelijke context
 - 1.4. Lokale doelstelling in aantallen
 - 1.5. Ruimte voor innovaties
 - 1.6. Beleidsproces
2. Strategische keuzes voor het Uitnodigingskader
 - 2.1. Algemeen
 - 2.3. Strategie voor kwaliteit van de initiatieven
 - 2.3. Strategie voor draagvlak van de initiatieven
 - 2.4. Evaluatie
3. Uitnodigingskader en gemeentelijke procedure
 - 3.1. Algemeen uitnodigingskader en beoordelingsproces
 - 3.2. Gemeentelijke procedure mini-zonnevelden
 - 3.3. Gemeentelijk beoordelingsproces Zon
 - 3.4. Uitnodigingskader Zon
 - 3.5. Gemeentelijk beoordelingsproces Wind
 - 3.6. Uitnodigingskader Wind
 - 3.7. Gemeentelijk beoordelingsproces Biomassa
 - 3.8. Uitnodigingskader Biomassa
4. Overig: planning, kosten en bestemmingsplan

Bijlage

1. Inpassingskaart
2. Beleidsproces
3. Onderbouwing inpassingskaart
 - 3.a. Deelkaarten
4. Richtlijn principeverzoek voor zonnevelden
5. Beoordeling zonnevelden (voor de gemeentelijke beoordeling)
6. Illustratie inpassingscriteria Zon
7. Richtlijn principeverzoek voor mini en kleine windmolens en biomassa
8. Vormen van financiële participatie
9. Evaluatie eerste tranche

Achtergrond

Energieneutraal 2030

De gemeente Oude IJsselstreek heeft, net als de andere Achterhoekse gemeenten, de ambitie om in 2030 energieneutraal te zijn. Dit betekent dat binnen de grenzen van gemeente Oude IJsselstreek net zoveel energie wordt opgewekt als verbruikt. In het “Akkoord van Groenlo” uit 2009 wordt deze ambitie voor het eerst genoemd. De huidige coalitie van gemeente Oude IJsselstreek herhaalt en bekrachtigt de ambitie om energieneutraal te worden in 2030 in haar coalitieprogramma 2018 – 2022. In de “Regionale uitvoeringsagenda duurzame energie Achterhoek” uit 2016 is de ambitie gekwantificeerd. De definities zijn vastgelegd en per gemeente staat duidelijk omschreven wat haar taakstelling is.

De ambitie om energieneutraal te zijn in 2030 is in de “Regionale uitvoeringsagenda duurzame energie Achterhoek” uit 2016 uitgesplitst in 4 subdoelstellingen:

- ✓ Elektriciteit besparen
- ✓ Aardgas besparen
- ✓ Elektriciteit opwekken
- ✓ Warmte opwekken (aardgas vervangen)

Uitgangspunt is om 20% elektriciteit en 55% gas te besparen t.o.v. het peiljaar 2012. Naast besparingen zal er duurzame energie op ons grondgebied opgewekt moeten worden. Dit laatste is onderwerp van het “Uitnodigingskader lokale duurzame opwekking” (verder Uitnodigingskader genoemd).

Duurzame opwekking in het huidige bestemmingsplan

De opgave om energieneutraal te worden is duidelijk. Ook de richting “hoe” we dit willen realiseren is duidelijk. Ruimtelijk is deze opgave echter nog niet vastgelegd. Wel wordt in de “Structuurvisie Oude IJsselstreek 2025” het opwekken van duurzame energie binnen de gemeentegrenzen benoemd als een essentieel onderdeel van het klimaatbeleid. En in 2011 is voor windenergie de beleidsnotitie “Kleine Windturbines in de Gemeente Oude IJsselstreek” opgesteld. In 2017 kwam het bestemmingsplan “Buitengebied Oude IJsselstreek 2017” erbij.

De gemeente legt in de bestemmingsplannen vast hoe gronden en opstallen gebruikt mogen worden, welke bebouwing toegestaan is en welke werken uitgevoerd kunnen worden. In het bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Oude IJsselstreek zit een specifiek hoofdstuk over duurzame energie (6.8). Voor de vormen van duurzame energie staat het volgende genoemd:

- ✓ Windmolens tot een tiphoogte van 15 meter zijn toegestaan bij bedrijven op het bouwvlak binnen de bedrijfsmatige bestemmingen. Dit geldt voor zowel agrarische- als niet-agrarische bedrijven.
- ✓ Zonnepanelen op particuliere daken vallen binnen het bouwbesluit en daarmee buiten het kader van het bestemmingsplan. Hiermee is er geen aparte omgevingsvergunning noodzakelijk, tenzij deze worden geplaatst op een monument.
- ✓ Zonnepanelen op de grond zijn binnen de agrarische bestemming in het bestemmingsplan alleen mogelijk binnen het bouwvlak tot een oppervlakte van maximaal 1.000 m². Bij een

bedrijfsbestemming zijn ze alleen toegestaan voor zover een specifieke aanduiding is aangegeven voor energiepark.

- ✓ Biomassa in de vorm van biovergisting is toegestaan binnen het agrarische bouwvlak als nevenactiviteit. De installatie mag alleen voor eigen gebruik zijn.

De toegestane grootte van de windmolens, zonnepanelen en vergistingsinstallaties in het huidige bestemmingsplan is gebaseerd op het produceren van energie voor eigen gebruik. Windmolens, zonnevelden en vergistingsinstallaties die meer leveren, passen niet in het huidige bestemmingsplan. Bijvoorbeeld wanneer de zonnepanelen of windmolens op een bedrijventerrein worden geplaatst of buiten het erf of bouwblok op een agrarische bestemming. Voor al deze aanvragen dient de gemeente af te wegen of medewerking gewenst is. Om deze afweging onderbouwd te kunnen maken is dit Uitnodigingskader opgesteld.

Beleidscontext en maatschappelijke context

Koersdocument

Het Uitnodigingskader is de lokale vertaling van de aanbevelingen van het, in de zomer van 2018 regionaal vastgestelde, koersdocument: “Duurzame energie in de Achterhoek: zichtbaar, merkbaar, onmiskenbaar”. Het doel van het koersdocument is een raamwerk te bieden voor ruimtelijke en sociale inpassing van duurzame energieopwekkingsinstallaties in het Achterhoekse landschap. Hiermee wordt beoogd:

- een toename van het aantal projecten;
- een versnelling van het ruimtelijk proces tot realisatie van deze projecten;
- helderheid aan onze inwoners te bieden waar en op welke wijze zij in de toekomst te maken kunnen krijgen met duurzame energieopwekkingsinstallaties.

In het koersdocument zijn algemene beleidsuitgangspunten en aanbevelingen geformuleerd die als input kunnen dienen voor specifiek gemeentelijk beleid. Elke Achterhoekse gemeente maakt een lokale vertaling van dit koersdocument op basis van de aanbevelingen. Het Uitnodigingskader is deze lokale vertaling voor gemeente Oude IJsselstreek.

Regionale Energie Strategie (RES) Achterhoek

Parallel aan het uitvoeren van het Uitnodigingskader bereidt de regio in opdracht van het Rijk de Regionale Energie Strategie (RES) voor. In de RES wordt ook aangegeven “hoeveel en waar” we duurzame energie gaan opwekken in de Achterhoek. Het Uitnodigingskader van onze gemeente is input voor de regionale RES.

In de RES worden die taken uit het klimaatakkoord geregeld waar de gemeenten een belangrijke rol in hebben. Het gaat dan voornamelijk over:

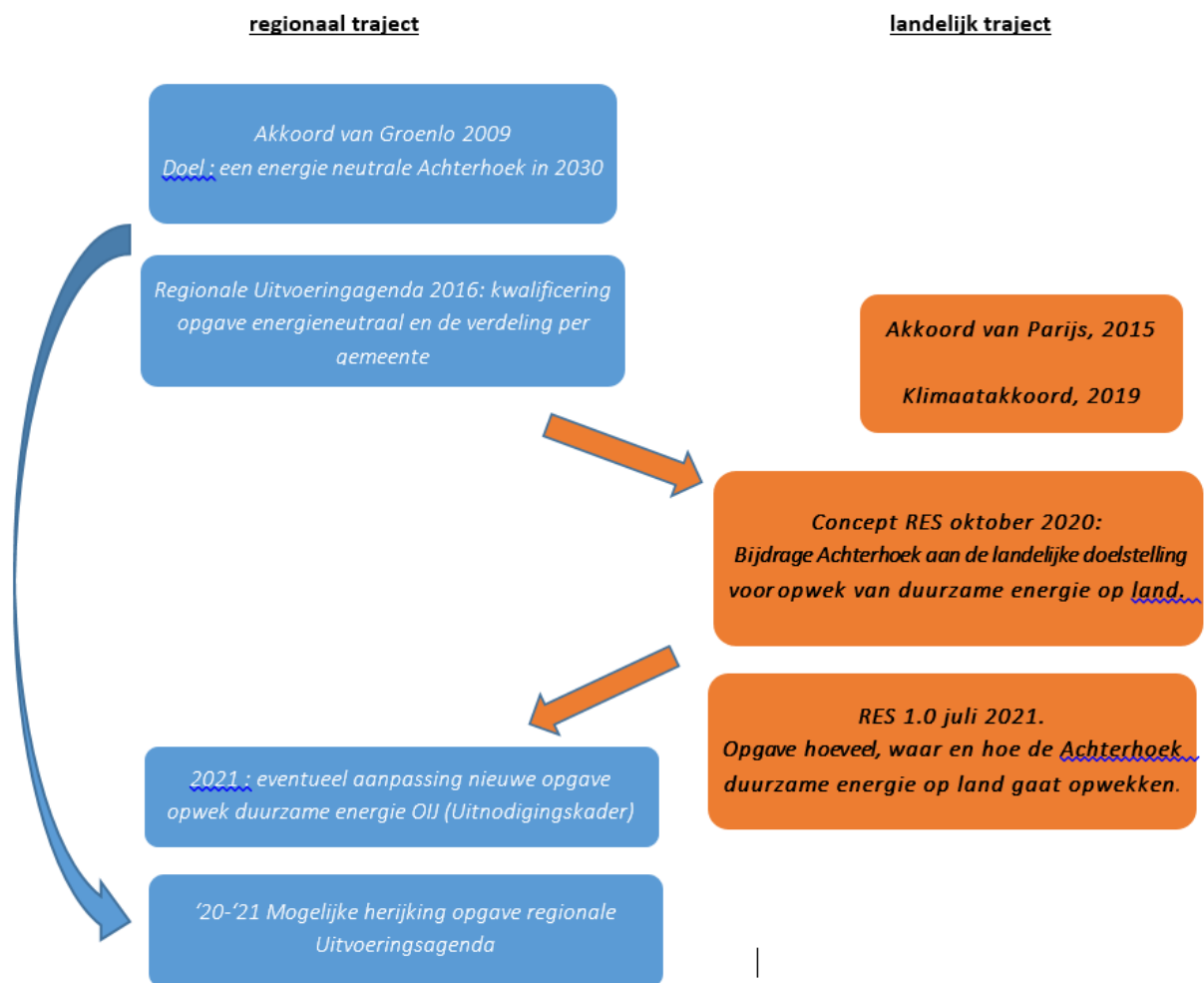
- de opwek van elektriciteit: wat, waar en hoeveel;
- het energieneutraal maken van de bebouwde omgeving (aardgasvrij).

Nederland is opgedeeld in 30 regio's in Nederland. Alle regio's moeten gezamenlijk 35 TWh/jr aan duurzame elektriciteit leveren en een voorstel doen voor de warmtetransitie voor 2050. Elke regio kijkt als het ware hoeveel ze kan bijdrage aan de landelijke opgave voor de opwek van duurzame energie en doet hiervoor een voorstel aan het Rijk in de concept RES (oktober 2020). Het Rijk gaat

alle 30 concept biedingen doorrekenen. Indien het totaal van alle 30 biedingen niet uitkomen op de totale opgave, vindt er een herverdeling plaats over de regio's. Deze herverdeling van de opgave wordt verwerkt per regio in een definitief RES. Het RES 1.0 moet juli 2021 ingediend worden.

De RES is een regionale beleidsstuk, de gemeente Oude IJsselstreek is onderdeel van de regio en zal een deel van de regionale opgave voor haar rekening nemen. In de RES 1.0 wordt uiteindelijk duidelijk hoeveel de RES regio Achterhoek moet gaan realiseren en wat het aandeel van onze gemeente hierin is.

Het huidige Uitnodigingskader is gebruikt als input voor het concept RES. Het is belangrijk te realiseren dat de opgave in het huidige uitnodigingskader eventueel nog wordt aangepast, dit is afhankelijk van de opgave die vanuit het Rijk in de RES 1.0 wordt vastgelegd. Deze opgave is echter pas in juli 2021 duidelijk. Het Uitnodigingskader zelf behoudt zijn waarde. Het kader gaat immers over de selectie en beoordeling van individuele projecten in onze gemeente.

Initiatieven en behoefte lokaal ruimtelijk beleid

Het Uitnodigingskader is ontwikkeld om te voldoen aan een groeiende behoefte in de samenleving aan duidelijkheid over de (ruimtelijke) mogelijkheden en voorwaarden voor het opwekken van

duurzame energie in de gemeente. De term 'uitnodiging' is bewust gekozen omdat de gemeente Oude IJsselstreek en de samenleving actief aan duurzame energieopwekking willen werken.

De eerste tranche van 30 ha in het najaar van 2019 werd ruim overschreven, de gemeente ontving 12 principeverzoeken die samen goed waren voor 90 ha zonnevelden. Uit de ingediende plannen zijn 4 initiatieven geselecteerd die niet alleen voldoen aan de randvoorwaarden uit het Uitnodigingskader, maar bovendien extra kwaliteit bieden in de vorm van bijvoorbeeld cable-pooling (zonne-energie wordt getransporteerd via dezelfde kabel als windenergie) of een hoogwaardige nieuwe functie op een voormalige vuilstort (zie bijlage 9 voor meer informatie over de zonneparken). Uit de belangstelling voor en resultaten van de eerste tranche blijkt dat:

- het Uitnodigingskader voorziet in een behoefte
- het Uitnodigingskader een geschikt instrument is om initiatiefnemers te stimuleren een plan te ontwikkelen
- binnen de gemeente voldoende geschikte potentiële locaties zijn voor zonnevelden om de opgave (60 ha zonne-energie) in te vullen
- meerdere initiatiefnemers vanaf de eerste fase van planvorming aandacht besteden aan kansen om door realisatie van een zonneveld meerwaarde te creëren op bijvoorbeeld ruimtelijk of landschappelijk vlak.

Lokale doelstelling in aantallen

De ambitie om energieneutraal te zijn in 2030 is in de “Regionale uitvoeringsagenda duurzame energie Achterhoek” gekwantificeerd. Het maakt voor elke Achterhoekse gemeente inzichtelijk hoeveel elektriciteit opgewekt en hoe veel aardgas vervangen moet worden met andere warmtebronnen om de ambitie te realiseren.

Vooralsnog wordt, op basis van de regionale uitvoeringsagenda uitgegaan van een lokale opgave voor gemeente Oude IJsselstreek van 185 GWh aan elektriciteitsopwek en het vervangen van 13 miljoen m³ aardgas per jaar dat voor de warmtevraag wordt gebruikt. Met welke technologie de elektriciteit en de warmte wordt opgewekt, ligt niet vast. De “Regionale uitvoeringsagenda duurzame energie Achterhoek” heeft de opgave als volgt verdeeld over gangbare technologieën en baserend op:

- Windmolens: 118 GWh/jr., dit zijn ongeveer 19 windmolens;
- Zonnenvelden: 47 GWh/jr., dit zijn ongeveer 56 ha zonnenvelden;
- Zon op grote daken: 16 GWh/jr., het gaat om een totaal oppervlak van ongeveer 20 ha op grote bedrijfsdaken**;
- Biomassa (thermisch): 3 miljoen m³/ jr.*, gasequivalent opgewekt in biomassacentrales;
- Biogas: 11 miljoen m³ gas /jr.*, opgewekt in biovergistingsinstallaties (8,5 miljoen m³ /jr. zijn al vergund).

**Een deel van de biomassa en het biogas wordt omgezet naar elektriciteit.*

***Het gaat hier om zon op daken waarbij de elektriciteit wordt geleverd aan het energienet. Zonnepanelen voor eigen gebruik zoals bij huishoudens horen hier niet bij. Deze elektriciteit wordt meegenomen bij de besparingsopgave (deze stroom wordt gesaldeerd en loopt via de elektriciteitsmeter).*

Uiteindelijk gaat het om hoeveel GWh/jr. die we binnen de gemeentegrenzen opwekken. De hierboven aangegeven aantallen zijn slechts een indicatie om de opbrengst ‘tastbaarder’ te maken. De technologieën zijn sinds deze vertaling naar aantallen windmolens en ha zonnepanelen doorontwikkeld, de huidige windmolens zijn hoger met meer vermogen en het rendement van de zonnepanelen zijn hoger geworden.

De totale opgave van 185 GWh/jr. is de opgave die uit de Uitnodigingsagenda 2016 komt. De laatste jaren is er veel meer duidelijkheid gekomen over omvang van de energietransitie. Zo is er een Energietransitie model (ETM) beschikbaar gekomen. Energietransitiemodel is een onafhankelijk, uitgebreid, en op feiten gebaseerd energiemodel en de landelijke standaard om de opgave voor energie te berekenen. De RES, het ETM, de warmtetransitie geven alle nieuwe inzichten. Het is de verwachting dat deze inzichten worden verwerkt in een nieuwe Uitvoeringsagenda in 2020 of 2021. Het gevolg kan zijn dat de opgave voor de Oude IJsselstreek voor het opwekken van duurzame energie ook veranderd.

Uitwisseling tussen energiebronnen

De bovenstaande verdeling over de verschillende technologieën is een keuze. Voor het vormgeven van het Uitnodigingskader dient de verdeling als uitgangspunt. De technologieën zijn tegen elkaar uitwisselbaar. Wanneer gekozen wordt om bijvoorbeeld geen nieuwe windmolens meer te plaatsen, moet een alternatief gevonden worden om de resterende 44 GWh/jr. duurzaam op te wekken. Dit kan bijvoorbeeld met zonnenvelden, wat neerkomt op 52 ha bovenop de bovenstaande 56 ha aan zonnenvelden. Daarnaast geldt dat de energie die op daken of aan gebouwen opgewekt wordt niet op het veld opgewekt hoeft te worden.

Zonnepanelen op (grote) daken en andere bebouwing hebben in de energiemix van Oude IJsselstreek de voorkeur. Deze vallen echter buiten dit Uitnodigingskader omdat voor de realisatie hiervan meestal, met uitzondering van bijvoorbeeld monumentale panden, geen verdere beoordeling van de gemeente nodig is.

De gemeente stimuleert bedrijven met grote bedrijfsdaken wel om zonnepanelen aan te schaffen in het programma 'Zonnige Bedrijven' (tweede ronde in 2020).

Reeds gerealiseerd

De gemeente heeft een deel van haar doelstelling 'Energie neutraal Oude IJsselstreek in 2030' al bereikt (stand mei 2020). Een aantal installaties staan al of zijn in het proces van realisatie. De belangrijkste realisaties staan op de onderliggende kaart. De belangrijkste realisaties zijn:

- ✓ Windmolens: 16 GWh/jr. gerealiseerd en voor 75 GWh/ jr. is de vergunning verleend waarbij de realisatie verwacht wordt in 2021. Dit zijn bij elkaar 13 windmolens. Dit betekent dat er nog 29 GWh/jr. aan windenergie gerealiseerd moet worden. Dit zijn enkele windmolens, afhankelijk van de grootte.

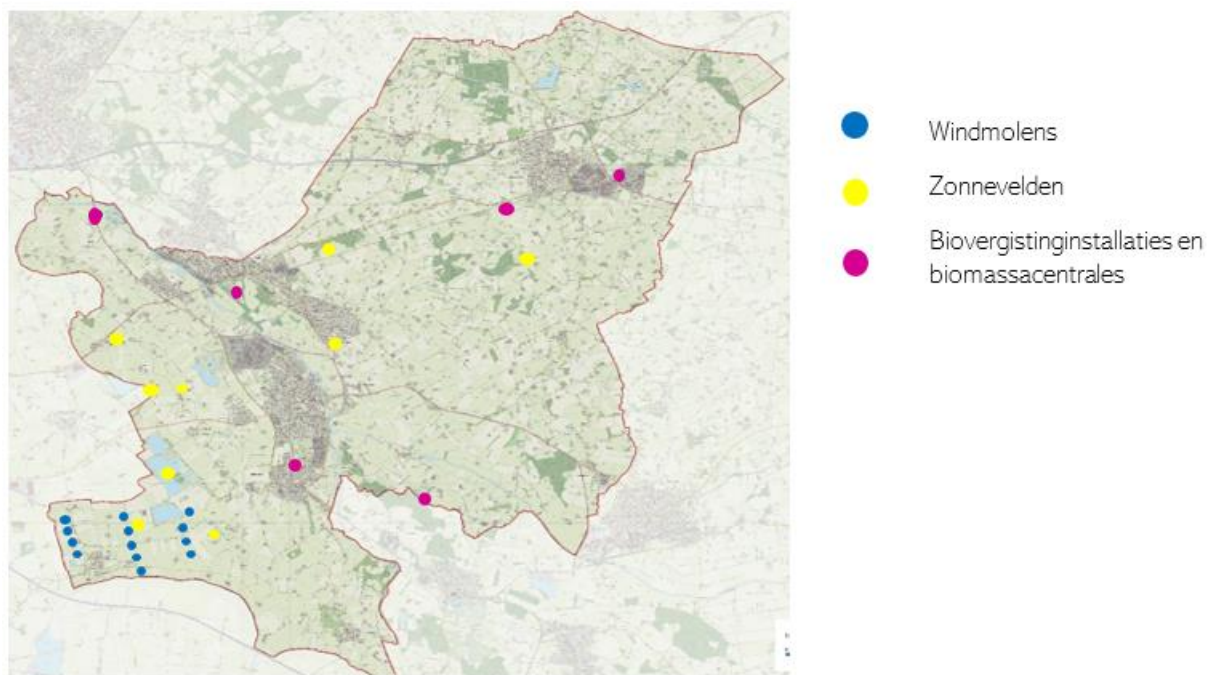
- ✓ Zonnevelden: Voor totaal 7,8 GWh/jr. is vergunning verleend. Als de 3 projecten uit de eerste tranche die in mei 2020 een vergunningaanvraag hebben ingediend mee worden gerekend zijn na verwachting in 2021/22 42,8 GWh/jr. gerealiseerd. ***;

- ✓ **TOTAAL gerealiseerd of vergund** **99 GWh/jr (van de 185 GWh/jr)**
- ✓ **TOTAAL gerealiseerd, vergund of in voorbereiding uit eerste tranche 134 GWh/jr (van de 185 GWh/jr)**

- ✓ Biovergisting en biomassacentrales: Er zijn enkele biomassa- en biogas installaties gerealiseerd. 1,8 m³ ga/jr. gerealiseerd op kleinere locaties. Voor de grootse, de biovergister van Agrogas, met een potentie van 8,5 miljoen m³ gas/jr. is de vergunning verleend. Daarmee moeten nog 3,7 miljoen m³ gasequivalent/jr. gerealiseerd worden.

Buiten de opgave die we in de Uitnodigingskader behandelen is er een opgave voor op daken. Hiervan zijn 4 GWh aan zon op daken reeds gerealiseerd. Van de aanvragers die een SDE+ - subsidie hebben ontvangen zullen er naar verwachting nog circa 11 GWh bijkomen tot 2022. Dat betekent dat de doelstelling van 16 GWh aan zon op dak binnen de komende jaren waarschijnlijk gehaald wordt.

****We gaan vooralsnog uit van de kwantificering uit het "Regionale uitvoeringsagenda duurzame energie Achterhoek" en dus 56 ha zonnevelden. Uiteindelijk zullen niet alle gegunde projecten gerealiseerd worden. Door de te vergunnen ruimte wat ruimer op te zetten, verhogen we de kans dat we de doelstelling halen (gemeten in GWh/jr. en niet in ha). Daarnaast is de omrekening van GWh/jr. naar hectare slechts een benadering.*

Figuur 1: Overzicht gerealiseerde en vergunde initiatieven voor duurzame energie opwekking, inclusief de zonnevelden uit de eerste tranche die in procedure zijn. Stand van zaken april 2020. Zie bijlage 9 voor een overzicht van ingediende principeverzoeken voor de eerste tranche.

Ruimte voor innovaties

De huidige coalitie geeft in haar coalitieprogramma 2018-2022 aan dat in deze periode locaties voor duurzame energieopwekking worden geïnventariseerd. Voor dit Uitnodigingskader heeft de inventarisatie plaatsgevonden voor windmolens, zonnevelden, en biomassa- en biogasinstallaties. Dit zijn bewezen technieken die op relatief korte termijn substantieel kunnen bijdragen aan het realiseren van energieneutraliteit.

Naast zonnevelden, windmolens en biomassa ziet gemeente Oude IJsselstreek kansen in andere technieken zoals waterkracht, waterstof en geothermie om in 2030 energieneutraal te zijn. De gemeente staat open voor innovatieve oplossingen en voert al gesprekken met enkele initiatiefnemers van nieuwe technieken. Voorbeelden zijn elektriciteit opwekking uit water vanuit het Waterschap Rijn en IJssel en Water-Stroom Oude IJssel en warmteterugwinning uit afvalwater. Innovaties zijn echter vaak nog niet geschikt om energie op grote schaal te leveren en hebben tijd nodig om uitgerold te kunnen worden.

De gemeente staat ook open voor sociale innovaties en wil deze graag faciliteren. Een goed voorbeeld is het idee om dorpszonnevelden mogelijk te maken. Dit zijn zonnevelden aan de grens van een kern die de kern (gedeeltelijk) van stroom voorziet. Ook kan de kern met een dorpszonneveld inkomsten genereren om de leefbaarheid in de kernen te verbeteren of de energietransitie aan te jagen.

Beleidsproces

Beleidsproces voor vaststelling Uitnodigingskader (eerste versie)

Inwoners en gebruikers van een gebied gaan de impact van duurzame energie opwekking ervaren. Daarom is het voor een weloverwogen ruimtelijk beleid essentieel om input van verschillende kanten te verzamelen. Voor het Uitnodigingskader is dit op de volgende manieren gebeurd (zie ook bijlage 2):

- *Ambtelijke input*
Ambtenaren vanuit de disciplines natuur & landschap, vergunningen, toerisme, ruimtelijke ordening, verkeer en duurzaamheid hebben actief een inhoudelijke bijdrage geleverd aan delen van het resultaat in het proces.
- *Input Stakeholders*
Een groep stakeholders (professionals en vertegenwoordigers van belangenorganisaties) hebben aangegeven wat zij belangrijk vinden voor de inpassing van duurzame energie opwekking, en hebben gereageerd op de deelresultaten die zijn vormgegeven met de ambtelijke specialisten.
- *Individuele gesprekken*
Met verschillende partijen zijn individuele gesprekken gevoerd om meer duidelijkheid te krijgen over specifieke thema's, zoals natuur en recreatie.
- *Toekomstvisie*
De energietransitie input die inwoners hebben geleverd in het proces van de Toekomstvisie is meegenomen in de verdere uitwerking.
- *Potentiële initiatiefnemers*
Om te weten wat er in de markt speelt, hebben we gesproken met initiatiefnemers die een (onofficieel) plan bij ons hebben ingediend en/of waarmee we oriënterende gesprekken hebben gevoerd.

Voorlichting en mogelijkheid tot reactie

Nadat de gemeenteraad het Uitnodigingskader had vastgesteld in juni 2019, is het plan in oktober 2019 gepresenteerd aan geïnteresseerde inwoners en partijen. Dit gaf elke inwoner de mogelijkheid om individueel een reactie te geven op het plan. Deze reacties zijn verzameld en maken onderdeel uit van de eerste evaluatie en, waar van toepassing, ook van de tweede versie van het Uitnodigingskader (zie hoofdstuk 2.4).

De gemeente brengt het uitnodigingskader weer actief onder de aandacht bij haar inwoners, in het bijzonder de omwonenden en lokale organisaties zoals dorpsbelangenverenigingen. Bij de tweede tranche maakt de gemeente een beknopte uitleg van het Uitnodigingskader vanuit het perspectief van een inwoners die verspreid wordt bij de organisaties (mail) en de omwonenden van zonneparken die een principeverzoek in willen dienen (brief). Onze digitale communicatie wordt hierop afgestemd.

Strategische keuzes voor het Uitnodigingskader

Algemeen

De realisatie van duurzame energie opwekking vraagt om ruimte; de energietransitie verandert het landschap. Om de kwaliteit van de leefomgeving te behouden of zelfs te verbeteren, is het belangrijk om duurzame energie opwekking op zorgvuldig uitgekozen locaties te plaatsen. Ruimtelijke kwaliteit en lokaal draagvlak staan hierbij centraal. Het doel is dat gemeente Oude IJsselstreek kan voorzien in haar eigen duurzame energiebehoefte met behoud van de ruimtelijke en landschappelijke kwaliteit en met lokale betrokkenheid.

Het Uitnodigingskader maakt het mogelijk om de verschillende initiatieven te beoordelen op goede ruimtelijke inpassing en lokaal draagvlak. Wanneer een selectie uit initiatieven gemaakt moet worden, bijvoorbeeld vanwege beperkte ruimte van zonnevelden in een tranche, worden initiatieven ten op zichte van elkaar gewogen aan de hand van verschillende criteria (zie bijlage 5 en 6). De strategische keuzes hiervoor zijn toegelicht in 2.2 en 2.3.

Strategie voor ruimtelijke kwaliteit van de initiatieven

Aan het Uitnodigingskader ligt een aantal strategische keuzes ten grondslag:

- a) We wijzen 'waardevol landschap' aan waar geen of zeer beperkte ontwikkelingen mogelijk zijn. Tegelijkertijd zijn er 'kansgebieden' waar grootschalige duurzame energie opwekking mogelijk is.
- b) We kiezen voor initiatieven met een grotere schaalgrootte. Dit betekent dat de voorkeur ligt bij grotere zonnevelden en een clustering van windenergie.
- c) We geven ruimte voor zonnevelden in twee periodes, ofwel tranches. In elke tranche kan maximaal 30 ha worden gerealiseerd.
- d) We beoordelen initiatieven voor grotere windmolens (> 25m ashoogte) elk afzonderlijk.
- e) We evalueren het Uitnodigingskader na elke tranche zon op basis van de tot dan toe ingediende initiatieven, en op basis van wat er tot dan toe is gerealiseerd.

Hieronder de toelichting van de keuzes:

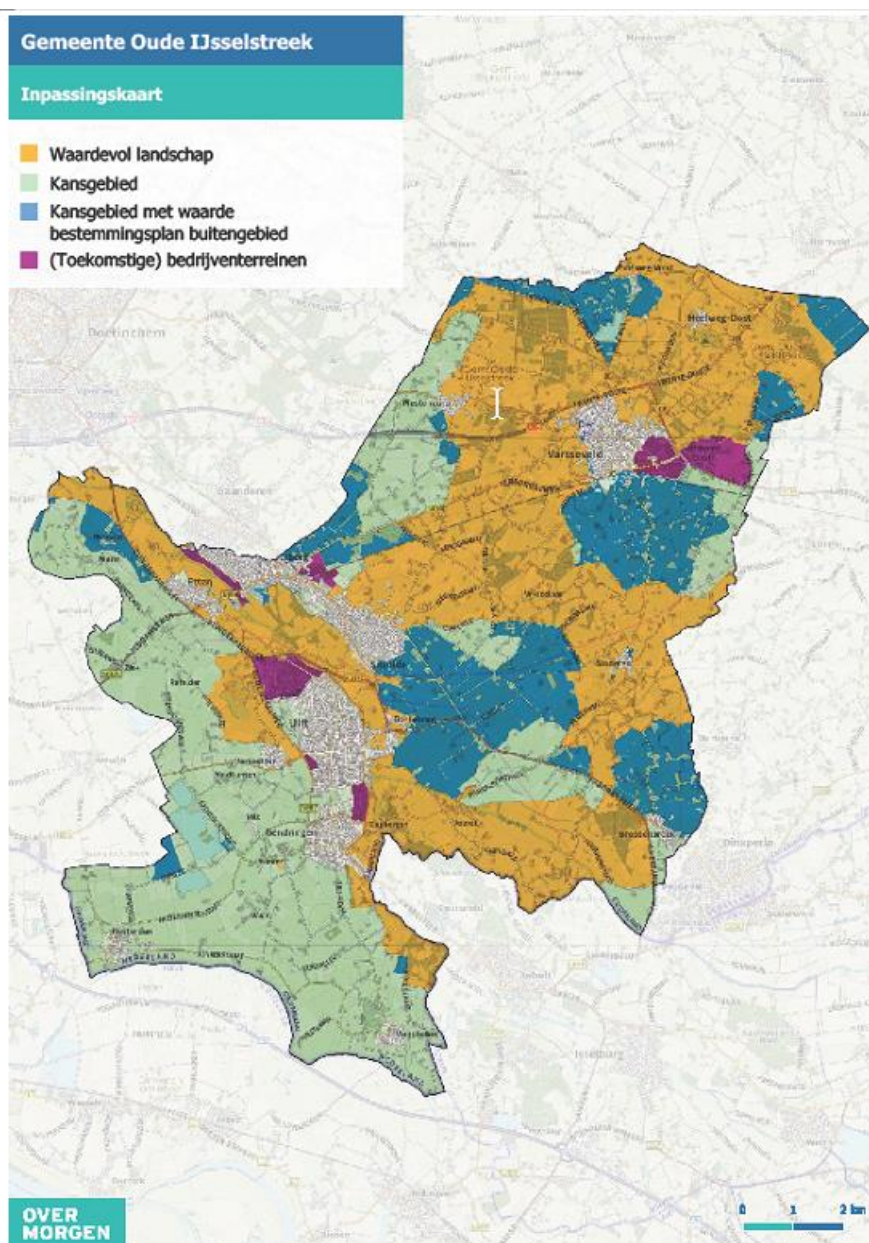
a) Waardevol landschap en kansgebieden

Onderstaande inpassingskaart (zie bijlage 1 voor grotere weergave) geeft een viertal gebieden weer: 'waardevol landschap' (oranje), 'kansgebied' (groen), 'kansgebied met een waarde uit het bestemmingsplan Buitengebied' (blauw) en (toekomstige) bedrijventerreinen (paars). In het kansgebied is grootschalige opwekking van duurzame energie onder bepaalde voorwaarden mogelijk. Voor het kansgebied waar een waarde uit het bestemmingsplan buitengebied (zie bijlage 3 voor nadere toelichting) is toegekend geldt hetzelfde als voor het kansgebied, alleen dient er bij de inpassing extra rekening te worden gehouden met de betreffende waarde voor dat gebied. Dat betekent dat in het plan duidelijk moet welke landschappelijke waarden aanwezig zijn en hoe deze zichtbaar in het plan zijn verwerkt. In het waardevolle gebied is grootschalige opwekking van duurzame energie niet mogelijk*, en kleinschalige opwekking van duurzame energie alleen onder zeer beperkte voorwaarde mogelijk. Het landschap in deze gebieden wordt als waardevol en karakteristiek voor de streek beleefd.

** In uitzonderlijke gevallen, alleen indien het zonneveld grote meerwaarde heeft voor het gebied, kunnen binnen het waardevolle landschap (oranje zone) initiatieven worden toegestaan. Onder meerwaarde verstaan wij hoge natuurwaarde, kunst, cultuurhistorie, innovatie etc.*

De kaart is het resultaat van een weloverwogen proces waarin verschillende gebiedskwaliteiten zoals natuur, toerisme, landschap en cultuurhistorie aan bod zijn gekomen. De ambtelijke specialisten hebben hun professionele ervaring en kennis hiervoor gebruikt, en de vertegenwoordigers van lokale belangengroepen hun lokale kennis. Dit heeft geresulteerd in een selectie van gebieden die geschikt zijn, minder geschikt zijn of niet geschikt zijn voor grootschalige duurzame energie opwekking. Deze ervaring en kennis hebben samen met verschillende feitelijke kaarten geleid tot de inpassingskaart. In bijlage 3 wordt toegelicht met welke kaarten en op welke wijze de kaart tot stand is gekomen.

De kaart is digitaal beschikbaar via de website van de gemeente.

Figuur 2: Kanskaart voor grootschalig opwekking en waardevol landschap in de gemeente Oude IJsselstreek (zie bijlage 1 voor een grotere weergave)

b) Schaalgrootte en clustering

Om verrommeling in het landschap te voorkomen is gekozen om in te zetten op zonnevelden van een grotere schaal op een beperkt aantal plekken. Hiermee kiezen we voor het clusteren van de ruimtelijke invloed om zo de impact op het landschap te beperken. Op die manier wordt de gemeente geen lappendeken van initiatieven. Initiatiefnemers van kleinere zonnevelden kunnen samenwerken om tot een groter zonneveld te komen of door op eigen initiatief gronden uit te ruilen. Daarnaast geldt dat grotere zonnevelden tegen relatief minder maatschappelijke kosten aan te sluiten zijn aan het elektriciteitsnet, Velden kleiner dan circa 2 ha worden niet direct op het onderstation maar op de middenspanning aangesloten. In de huidige situatie, met relatief volle netten, is juist een groot veld vaak makkelijker aan te sluiten. Als er bij een kleiner zonneveld meerwaarde is, kunnen we hiervoor een uitzondering maken, bijvoorbeeld in het geval van dorpszonnevelden. Ook bij grotere windenergie initiatieven is clustering een uitgangspunt. Solitaire grote molens zijn niet wenselijk. Voor de biomassa installaties gaan we ervan uit dat het altijd gaat over één installatie per erf of bedrijventerrein en dat de onderdelen van de installatie om technische redenen altijd bij elkaar staan.

c) Tranches voor zonnevelden

De inpassingskaart laat een groot kansgebied zien. Om een grens te stellen op het aantal hectare zonnevelden was het aantal hectare zonnevelden voor deze opgave beperkt tot de hoeveelheid uit het "Regionale uitvoeringsagenda duurzame energie Achterhoek": 56 ha (zie 1.4). De totale hoeveelheid is opgedeeld in twee perioden, ofwel tranches. Initiatiefnemers kunnen elke tranche hun plannen indienen. In elke tranche wordt een selectie gemaakt van de beste initiatieven, op basis van ruimtelijke inpassing en participatie, tot opgeteld maximaal 30 ha is bereikt. Alleen zonnevelden groter dan 1.000 m² doen mee bij deze ranking.

De gemeente houdt vast aan het werken in tranches om de hoeveelheid zonnevelden te limiteren. Daarnaast maakt het gelijktijdig beoordelen het mogelijk om alleen de best passende projecten door te laten gaan. In de eerste versie van het uitnodigingskader is uitgegaan van twee tranches a 30 ha.

Er komt mogelijk een nieuw regionale Uitvoeringsagenda, met herijkte cijfers. In 2021 zal hiermee ook de opgave voor de gemeente opnieuw worden bepaald. We zullen dan ook de energiemix voor de gemeente opnieuw bekijken. De gemeente kan bijvoorbeeld kiezen voor een nieuwe tranche zonnevelden omdat er geen elektriciteit uit biomassa komt of omdat de opgave voor duurzame elektriciteit groter is geworden. Deze stappen zullen in overleg met de raad worden genomen en vallen buiten de reikwijdte van dit document (zie 2.4)

d) Afzonderlijke beoordeling van wind initiatieven

Een windmolenpark is een groot (ruimtelijk) proces met een grote impact op de omgeving. Er is gekozen om in dit Uitnodigingskader géén definitieve zones aan te wijzen voor de ontwikkeling van windenergie. Er is wel een keuze gemaakt om alleen initiatieven in het zuid- en zuidwestelijke deel van de gemeente toe te staan. Deze initiatieven worden als maatwerk elk afzonderlijk beoordeeld. Uiteindelijk neemt de gemeenteraad een besluit over het initiatief.

e) Evaluatie

Het Uitnodigingskader is in maart/april 2020 geëvalueerd. Op dat moment waren de in de eerste tranche geselecteerde projecten in de eindfase van de voorbereiding voor vergunningaanvraag. Dit was een tussenevaluatie. Voor een omschrijving van het proces, zie bijlage 9. Na de selectie van de tweede tranche wordt het Uitnodigingskader weer geëvalueerd. Deze evaluatie omhelst zowel het selectieproces op basis van het Uitnodigingskader 2020 als ook de vergunnings- en realisatiefase van de eerste tranche. Ook de gehele opgave voor de opwekking van duurzame energie wordt tegen het licht gehouden in relatie tot de RES. Zie 2.4 voor meer informatie

Strategie voor draagvlak van de initiatieven

De gemeente verplicht de initiatiefnemers om inwoners van het gebied actief te betrekken tijdens het ontwikkelproces en de realisatie van het initiatief. Het uitgangspunt is dat door participatie het draagvlak voor een initiatief stijgt. De participatiegraad is onderdeel van de beoordeling van zonnevelden. Een hogere participatiegraad draagt bij aan een hogere totaalscore.

Er zijn twee vormen van participatie: procesparticipatie en financiële participatie.

Procesparticipatie

Bij procesparticipatie gaat het om de mate van betrokkenheid van inwoners van het gebied bij de ontwikkeling en realisatie van een initiatief. Denk hierbij aan of ze geïnformeerd zijn over de komst van het initiatief of zelfs inspraak hebben op de specifieke locatie en hoe de installatie eruit ziet. De gemeente stelt eisen voor procesparticipatie (zie 3.3, 3.5 en 3.7).

Financiële participatie

Bij financiële participatie gaat het om de mogelijkheid om mee te kunnen profiteren van een initiatief in het gebied waar ze wonen of gebruik van maken. Hier zijn verschillende vormen voor, van een hogere participatiegraad naar een lagere:

- mede-eigenaarschap (bijvoorbeeld via een energiecoöperatie);
- financiële deelneming (bijvoorbeeld via een postcoderoos en crowdfunding);
- een omwonendenregeling: korting op elektriciteitsprijs;
- een bijdrage in een omgevingsfonds.

Ook voor de financiële participatie stelt de gemeente eisen aan initiatiefnemers (zie 3.3, 3.5 en 3.7). Uitgangspunt is dat de initiatiefnemer van grotere projecten streeft naar 50% lokaal mede-eigenaarschap. In principe gaat het om 50% mede-eigenaarschap van omwonenden en inwoners van onze gemeente. In beperkte mate kan ook mede-eigenaarschap van lokale ondernemers (bedrijf anders dan een lokale initiatiefnemer). Of dit wenselijk is, hangt af van de situatie en wordt in samenspraak met de gemeente bepaald.

2.4 Evaluatie

De evaluatie kan leiden tot een aanpassing van het Uitnodigingskader op zowel de zones op de inpassingskaart, als op de matrices en de inpassingscriteria. Daarnaast helpt de evaluatie het interne proces van selectie tot realisatie van projecten op de achtergrond te verbeteren. Door te evalueren op basis van de ervaringen en reacties zorgen we ervoor dat het Uitnodigingskader steeds actueel blijft wat leidt tot het realiseren van de opgave.

2.4.1 Eerste evaluatie (maart-mei 2020)

Het is belangrijk voor de gemeente om te monitoren of het Uitnodigingskader het beoogde effect heeft.. De eerste tussenevaluatie van het Uitnodigingskader is uitgevoerd in maart/april 2020. De voorliggende tweede versie van het Uitnodigingskader is het resultaat van deze eerste evaluatie.

De volgende vragen waren leidend bij de eerste evaluatie. Voor beantwoording van de vragen zie bijlage 9.

- Hoeveel initiatieven (zon, wind en biomassa) hebben zich aangemeld?

- Welk percentage van de ambitie om energieneutraal te worden is daarmee gerealiseerd?
- Welk aandeel heeft een positieve beoordeling gehad bij de 1e toetsing?
- Waarop vielen de andere initiatieven af?
- Hebben de initiatieven die positief beoordeeld zijn ook daadwerkelijk de kwaliteit die de gemeente voor ogen had?
- Welke signalen uit de samenleving heeft de gemeente ontvangen, bijvoorbeeld tijdens de informatieavonden over het Uitnodigingskader, die aanleiding zijn om onderdelen van het Uitnodigingskader aan te passen?

Het Uitnodigingskader kan naar aanleiding van deze evaluatie aangepast worden wanneer:

- Initiatieven een lagere kwaliteit hebben dan de gemeente voor ogen had
- Het beoogde aandeel in deze eerste periode niet behaald is, bijvoorbeeld doordat:
 - de inpassingseisen te hoog zijn;
 - het principeverzoek te gedetailleerd is;
 - initiatieven binnen waardevol gebied liggen;
- Er uit de praktijk blijkt dat aanpassingen van het kader het proces bevorderen;
- De technische omstandigheden van bijv. de levering van elektriciteit gewijzigd zijn.

De evaluatie kan leiden tot een aanpassing van het Uitnodigingskader op zowel de zones op de inpassingskaart, als op de matrices en de inpassingscriteria. Daarnaast helpt de evaluatie het interne proces van selectie tot realisatie van projecten op de achtergrond te verbeteren. Door te evalueren op basis van de ervaringen en reacties zorgen we voor een passend Uitnodigingskader wat leidt tot het realiseren van de opgave. Het blijkt uit de eerste evaluatie dat de eisen voor de inpassing niet te hoog waren en de principeverzoeken over het algemeen niet te gedetailleerd waren. Er waren voldoende kwalitatieve initiatieven en principeverzoeken binnen gekomen. Voor de tweede tranche hoeven we de kwaliteitseisen niet te verlagen, alleen aan te scherpen.

2.4.2 Tweede evaluatie (na selectie tweede tranche en realisatie deel eerste tranche)

Het Uitnodigingskader is aangepast naar aanleiding van de eerste tussenevaluatie. Ook deze aanpassingen willen we beoordelen en waar nodig aanscherpen op basis van ervaringen uit de tweede tranche voor zonnevelden en wind- en biomassa-initiatieven die zich in de tussentijd bij de gemeente hebben gemeld. De vragen uit 2.4.1. zijn ook hiervoor leidend. Deze evaluatie vindt plaats als de tweede tranche in de vergunningsfase zit, circa 6 – 12 maanden na de opening van de tweede tranche.

De tweede evaluatie neemt zowel het selectieproces van alle komende initiatieven als ook een evaluatie van gerealiseerde projecten in één keer mee. De gerealiseerde projecten evalueren we voornamelijk op het punt ‘Hebben de initiatieven die positief beoordeeld zijn ook daadwerkelijk de kwaliteit die de gemeente voor ogen had?’ De twee onderdelen kunnen ook apart beoordeeld worden omdat bijvoorbeeld de aanleg vertraagd is of een derde tranche met zonnevelden nodig blijkt, die we niet zonder evaluatie van tenminste het selectieproces willen openen.

Nieuwe uitgangspunten

Het opgave voor de hoeveelheid duurzame energie die we moeten opwekken in de gemeente komt uit de Uitvoeringsagenda 2016. Deze opgave zal waarschijnlijk worden aangepast als gevolg van nieuwe inzichten. Het is voor de hand liggend dat deze aangepaste opgave meegenomen wordt in de tweede evaluatie. Deze tweede evaluatie vindt plaats in samenspraak met de raad.

Naast de andere opgave spelen er meerdere factoren die van invloed zijn op de energiemix zoals:

in het RES 1.0 staan ruimtelijke richtlijnen voor de opwek van duurzame energie, deze richtlijnen kunnen van invloed zijn op ons huidige uitnodigingskader:

- door technische ontwikkeling is de opbrengt per hectare zonnenveld groter dan ingeschat;
- door technische ontwikkeling is de opbrengt per windmolen groter dan ingeschat;
- de opgave voor biomassa komt niet van de grond;
- de opgave voor windenergie is nog niet concreet.

Het ligt voor de hand dat we het resultaat van ons huidige Uitnodigingskader evalueren en dat we een nieuwe versie maken, met een nieuwe energiemix. De gemeente kan bijvoorbeeld kiezen voor meerdere tranches zonnenvelden omdat er geen elektriciteit uit biomassa komt of omdat de opgave voor duurzame elektriciteit groter is geworden. De stappen zullen in overleg met de raad worden genomen.

Uitnodigingskader en gemeentelijke procedure

Algemeen Uitnodigingskader en beoordelingsproces

Het Uitnodigingskader helpt om initiatieven van duurzame energie opwekking te realiseren met respect voor de leefomgeving. Het Uitnodigingskader heeft twee functies. Enerzijds is het Uitnodigingskader een belangrijk instrument om de aanvragen te beoordelen. De paragrafen 3.2, 3.4 en 3.6 gaan in op het gemeentelijke beoordelingsproces voor zonnevelden, windmolens en biomassa die niet binnen het vigerend bestemmingsplan passen. Op basis van de gestelde criteria en voorwaarden worden de plannen beoordeeld. Anderzijds kunnen initiatiefnemers uit het kader halen aan welke criteria en voorwaarden het initiatief moet voldoen (zie 3.3, 3.5 en 3.7).

Onderdelen Uitnodigingskader

De strategische keuzes uit hoofdstuk 2 zijn uitgewerkt in het Uitnodigingskader. De initiatiefnemers kunnen de onderdelen van het Uitnodigingskader raadplegen via de website <https://www.oude-ijsselestreek.nl/energie-opwekken-oude-ijsselestreek>.

Het Uitnodigingskader bestaat uit de volgende onderdelen:

- Inpassingskaart De visuele vertaling van de kansen voor duurzame energie opwekking binnen de gemeente. De kaart is terug te vinden in bijlage 1 en op de website.
- Inpassingsmatrix Hierin staat aangegeven waar welke vorm van duurzame opwekking (on)mogelijk is. Er zijn drie matrixen voor zon, wind en biomassa.
- Inpassingscriteria Per gebied en energiesoort zijn criteria voor de landschappelijke inpassing opgenomen.
- Participatiecriteria Specifieke criteria voor de procesparticipatie en financiële participatie.

Gemeentelijke procedure mini-zonnevelden

Zonnevelden tot 1.000 m² vallen in de categorie mini-zonnevelden. Deze categorie vormt de schakel tussen kleine grondinstallaties die mogelijk zijn op basis van het bestemmingsplan buitengebied en de zonnevelden die een substantiële bijdrage leveren aan de gemeentelijke doelstellingen voor de opwek van duurzame energie. Mini-zonnevelden worden, net als panelen op daken, meegeteld als besparingsmaatregel.

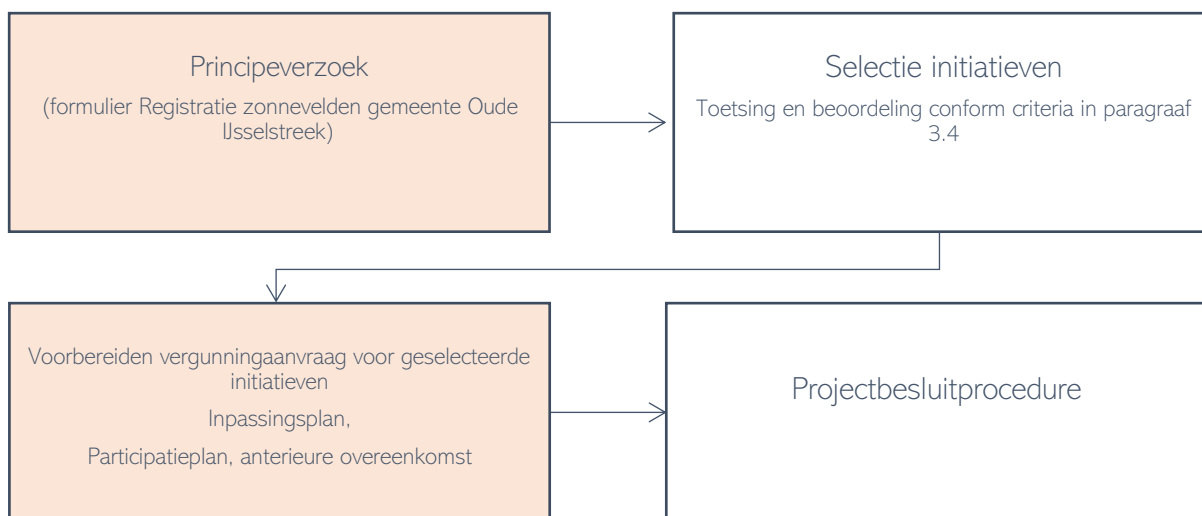
Om in aanmerking te komen voor een vergunning voor een mini-zonneveld, moet de initiatiefnemer aantonen dat de opgewekte energie uitsluitend voor eigen gebruik is. Is dat het geval, dan kan het mini-zonneveld onder voorwaarden vergund worden. Op dit moment kan dat via een projectbesluitprocedure of een reguliere procedure met toepassing van de kruimelregeling voor tijdelijk afwijken van het bestemmingsplan. Op termijn worden de voorwaarden voor mini-zonnevelden planologisch vastgelegd in bestemmings- of omgevingsplan. Vanaf dat moment kunnen mini-zonnevelden worden vergund via de reguliere vergunningprocedure voor het bouwen van een bouwwerk.

3.3 Gemeentelijk beoordelingsproces Zon

Voor zonnevelden groter dan 1000 m² geeft de gemeente twee keer een tranche van elk 30 ha vrij. Er vindt een voorselectie van initiatieven plaats op basis van een principeverzoek. Om een principeverzoek voor deelname in een tranche in te dienen, maken initiatiefnemers gebruik van het formulier 'Registratieformulier zonnevelden gemeente Oude IJsselstreek' (bijlage 4) op de website van de gemeente. De ingevulde informatie en eventuele bijlagen worden beoordeeld door interne specialisten (ruimtelijke ordening, landschap en natuur, duurzaamheid), aangevuld met een externe raadgevende partij. Onafhankelijk van hoeveel personen de externe partij vertegenwoordigen, heeft ze maar één stem. In de beoordeling wordt extra aandacht besteed aan de landschappelijke inpassing en de betrokkenheid van omwonenden (zie 3.3). De ingediende initiatieven worden per tranche onderling vergeleken. De hoogst scorende initiatieven binnen een tranche van 30 ha worden geselecteerd om door te gaan in het proces naar realisatie. De gemeente behoudt zich het recht voor om uitzonderingen te maken en goed gemotiveerd af te wijken, bijvoorbeeld bij onvoldoende kwaliteit van de verzoeken.

De geselecteerde initiatiefnemers dienen vervolgens een inpassingsplan en een participatieplan in (zie 3.3). In de tweede toetsing worden deze plannen beoordeeld in de vooroverlegfase Omgevingsvergunning, waarna een anterieure overeenkomst wordt afgegeven. Na deze tweede toetsing gaat het plan verder de reguliere procedure in van een omgevingsvergunning.

Hieronder de schematische weergave van het beoordelingsproces:

Selectie initiatieven

Bij de eerste toetsing vindt een voorselectie van principeverzoeken plaats. Dit gebeurt met behulp van criteria die in 3.4 nader zijn toegelicht. Het registratieformulier uit bijlage 4 biedt de initiatiefnemers handvatten voor het opstellen van hun verzoeken. Bijlage 5 geeft inzicht in de weging van criteria bij de beoordeling.

Op basis van criteria wordt akkoord gegeven aan het initiatief voor de volgende fase in het beoordelingsproces. Initiatieven die afgewezen worden zullen wel worden meegenomen in de evaluatie. Dit kan tot aanpassing van het Uitnodigingskader leiden.

Vorbereiden vergunningaanvraag: inpassingsplan en een participatieplan

De initiatiefnemer stelt een ruimtelijke onderbouwing op en voert de voor de locatie relevante ruimtelijke onderzoeken uit

In bijbehorende onderzoeken wordt minimaal ingegaan op:

- De landschappelijke inpassing
- De inpassing in de omgeving
- De natuurwaarde

In een inrichtings- en beheerplan geeft de initiatiefnemer in detail aan hoe de locatie wordt ingericht, indien relevante welke soorten worden aangeplant en welke beheermaatregelen worden toegepast om de natuurwaarde en de landschappelijke inpassing te borgen.

In het participatieplan laat de initiatiefnemer zien hoe inwoners van het gebied en andere belanghebbenden procesmatig en financieel betrokken worden bij de verdere ontwikkeling en realisatie van het initiatief. Het participatieplan bestaat uit:

- Een gedegen stakeholder- en risicoanalyse;
- Spelregels voor participatie: de invloed die inwoners van het gebied kunnen hebben op het ontwerp van het initiatief en welke financiële meerwaarde het initiatief voor hen kan hebben;
- Participatiedossier met gesprekken, contactmomenten en afspraken;
- Projectplanning met communicatie- en participatiemomenten.

Bovenstaande onderdelen van het participatieplan zijn gebaseerd op de 'Gedragscode voor acceptatie & participatie windenergie op land' en de Handleiding Participatieplan Wind op Land van het NWEA. Initiatiefnemers dienen een plan te vormen op basis van de meest actuele versie van deze* gedragscode, ook bij niet-windenergie initiatieven.

Wanneer het initiatief positief door de tweede toetsing is gekomen, wordt een reguliere aanvraag Omgevingsvergunning bouwen gedaan.

** De gedragscode van het NWEA kan aangevuld worden met andere landelijke, breed gedragen aanpakken, zoals bijvoorbeeld de 'Gedragscode Zon op Land' van Holland Solar.*

3.3.1 Welstand

Bij grote ruimtelijke ontwikkelingen als de aanleg van zonnevelden kan welstand op twee momenten in het proces een rol spelen. Het eerste moment is tijdens het voortraject, bij de selectie van locaties en de beoordeling van de ruimtelijke inpassing. Het tweede moment is in de vergunningfase, bij het uitvoeren van de welstandstoets voor het verlenen van de omgevingsvergunning voor bouwen.

Voor het voortraject geldt dat in het Uitnodigingskader de beoordelingsmethode voor de principeverzoeken is vastgelegd. Inzet van de welstandscommissie zou dan ook betekenen dat een lid van de welstandscommissie plaatsneemt in de beoordelingscommissie. Zijn of haar taak zou dan zijn om de principeverzoeken, aan de hand van de in de beoordelingsmethode opgenomen criteria voor ruimtelijke kwaliteit, te beoordelen. De meerwaarde van deze werkwijze ten opzichte van de beoordeling door onze eigen vakdeskundige ambtenaren, is nihil. De kosten nemen wel toe. Daarom is ervoor gekozen om in de tweede tranche, net als in de eerste tranche, het voortraject zonder inbreng van de welstandscommissie te blijven uitvoeren.

Voor alle zonnevelden geldt dat participatie van omwonenden bij de vormgeving en inrichting verplicht is. De specificaties voor de inrichting van de zonnevelden komen dus mede tot stand door participatie van

omwonenden. Dit, samen met de vvgb-procedure voor zonnevelden groter dan 5 ha en de ambtelijke toets voor zonnevelden tot en met 5 ha, leidt tot een gelijkwaardige kwalitatieve toets als een reguliere welstandstoets.

Grote Zonnevelden

Bij de voorbereiding van de vergunningfase voor de eerste tranche bleek dat de welstandstoets voor bouwwerken niet op de gebruikelijke wijze uitgevoerd kan worden. Omdat zonnevelden niet voorkomen in de welstandsnota, zijn er geen redelijke eisen van welstand waaraan getoetst kan worden. Om dit te ondervangen is voorgesteld om bij de verklaring van geen bedenkingen die deel uitmaakt van de projectbesluitprocedure voor zonnevelden groter dan 5 ha, bepalingen op te nemen waarin staat dat het project niet mag afwijken van de specificaties met betrekking tot afmetingen en materiaalgebruik die in de vergunningaanvraag zijn vermeld. Aangezien de vergunningaanvragen met bijbehorende documenten aan de raadsleden beschikbaar worden gesteld voordat de raad een besluit neemt over de verklaring van geen bedenkingen, sluit deze werkwijze aan bij de wens van de raad om projecten groter dan 5 ha zelf te beoordelen voordat een vergunning kan worden afgegeven.

Kleine en middelgrote zonnevelden

Zonnevelden tot en met 5 ha vallen onder de algemene verklaring van geen bedenkingen. Deze kent geen nadere bepalingen voor zonnevelden. Om voor deze categorie in de vergunningfase toch een toets te kunnen uitvoeren die gelijkwaardig is aan welstand, wordt een ambtelijke toets voorgesteld. Daarbij wordt gelet op eenduidigheid in oriëntatie, kleur en type panelen en op kleur en materiaalgebruik van de zichtbare technische infrastructuur zoals transformatorhuisjes. Een en ander wordt vastgelegd in de inrichtingstekening, die deel zal uitmaken van de vergunning. Wanneer na realisatie in het veld afwijkingen worden geconstateerd ten opzichte van de inrichtingstekening, kan daartegen handhavend worden opgetreden.

Mini zonnevelden

De enige uitzondering zijn de mini-zonnevelden tot maximaal 1.000 m² (zie paragraaf 3.2). Voor deze bouwwerken blijft het Gelders Genootschap op welstand toetsen. Deze toets heeft meerwaarde omdat de gemeente voor deze categorie niet zelf specifiek toetst op het uiterlijk van de bouwwerken. Weliswaar kent deze categorie evenmin redelijke eisen van welstand, maar vanwege de beperkte omvang en het feit dat mini-zonnevelden alleen zijn toegestaan voor huishoudelijk gebruik en dus altijd in de directe nabijheid van een woning worden aangelegd, kan hier redelijkerwijs worden aangesloten bij de algemene welstandscriteria. Deze gelden ook voor andere bouwwerken rondom woningen, zoals carports, tuinhuisjes, schuren et cetera. Het verdient aanbeveling om op termijn, wanneer mini-zonnevelden worden opgenomen in een algemene planologische regeling, in de welstandsnota criteria voor mini-zonnevelden op te nemen.

3.4 Uitnodigingskader Zon

Dit hoofdstuk licht de criteria voor de beoordeling van het principeverzoek nader toe.

Inpassingskaart

De inpassingskaart is te vinden in bijlage 1. Vooral in de groene en blauwe 'kansgebieden' zijn mogelijkheden voor zonnevelden onder bepaalde voorwaarden. In de andere gebieden zijn beperkte mogelijkheden*.

** In uitzonderlijke gevallen, alleen indien het zonneveld grote meerwaarde heeft voor het gebied, kunnen binnen het waardevolle landschap (oranje zone) initiatieven worden toegestaan. Onder meerwaarde verstaan wij hoge natuurwaarde, kunst, cultuurhistorie, innovatie etc.*

Inpassingsmatrix

In de inpassingsmatrix hieronder staat aangegeven waar zonnevelden mogelijk zijn en onder welke voorwaarden. De hectares geven het aantal bruto gebruikte oppervlakte aan dat voor het zonneveld gebruik wordt (en niet de netto oppervlakte van de panelen).

Meerwaarde van zonnevelden

De inpassingsmatrix staat in sommige categorieën zonnevelden toe mits zij een meerwaarde bieden voor de omgeving. Initiatiefnemers moeten extra inspanningen leveren als ze een project in het 'waardevol landschap' of 'kansgebied met waarde bestemmingsplan buitengebied' willen realiseren. Deze substantiële meerwaarde moet gekoppeld zijn aan de kansen die het gebied biedt. Denk bijvoorbeeld aan herstellen van cultuurhistorische elementen, verhogen en borgen van natuurwaarde, bijzondere vorm van participatie, kunst en innovatie.

Tabel 1: Inpassingsmatrix zon

Oppervlakte	Binnen waardevol landschap	Binnen kansgebied	Binnen kansgebied met waarde bestemmingsplan buitengebied	Op (toekomstige) bedrijventerreinen	Aanvullende opmerkingen: Voor alle categorieën gelden de algemene criteria voor inpassing.
<p>< 1000 m²</p> <p>mini zonnevelden</p>	<p style="text-align: center;">V</p> <p style="text-align: center;">Ja, mits</p> <ul style="list-style-type: none"> - buiten bouwvlak - alleen voor huishoudelijk gebruik /opwek en gebruik op dezelfde locatie - motiveren waarom niet op dak of binnen bouwvlak 	<p style="text-align: center;">V</p> <p style="text-align: center;">Ja, mits</p> <ul style="list-style-type: none"> - buiten bouwvlak - alleen voor huishoudelijk gebruik / opwek en gebruik op dezelfde locatie- motiveren waarom niet op dak of binnen bouwvlak 	<p style="text-align: center;">V</p> <p style="text-align: center;">Ja, mits</p> <ul style="list-style-type: none"> - buiten bouwvlak - alleen voor huishoudelijk gebruik / opwek en gebruik op dezelfde locatie - motiveren waarom niet op dak of binnen bouwvlak - rekening houdend met de waarde bij de inpassing 	<p style="text-align: center;">V</p> <p style="text-align: center;">Ja, mits</p> <ul style="list-style-type: none"> - binnen bouwvlak - meervoudig ruimtegebruik buiten bouwvlak 	<p>Al mogelijk binnen bestemmingsplan Buitengebied</p> <ul style="list-style-type: none"> - tot 50 m² binnen het bestemmingsvlak “wonen” - tot 1.000 m² binnen het agrarisch bouwvlak - bij een bedrijfsbestemming alleen voor zover een specifieke aanduiding is aangegeven voor energiepark <p>Uitzondering: kleine zonnevelden zijn toegestaan op waterplassen.</p>
<p>0,1 tot 2 ha</p> <p>kleine zonnevelden</p>	<p style="text-align: center;">X</p> <p style="text-align: center;">Nee, tenzij</p> <ul style="list-style-type: none"> - - - motiveren waarom niet op het dak - substantiële ruimtelijke en/of maatschappelijke meerwaarde wordt gerealiseerd 	<p style="text-align: center;">V</p> <p style="text-align: center;">Ja, mits</p> <ul style="list-style-type: none"> - motiveren waarom niet op het dak - substantiële ruimtelijke en/of maatschappelijke meerwaarde wordt gerealiseerd 	<p style="text-align: center;">V</p> <p style="text-align: center;">Ja, mits</p> <ul style="list-style-type: none"> - motiveren waarom niet op het dak - substantiële ruimtelijke en/of maatschappelijke meerwaarde wordt gerealiseerd 	<p style="text-align: center;">V</p> <p style="text-align: center;">Ja, mits</p> <ul style="list-style-type: none"> - motiveren waarom niet op het dak - substantiële ruimtelijke en/of maatschappelijke meerwaarde wordt gerealiseerd 	<p>Uitzondering: kleine zonnevelden zijn toegestaan op waterplassen.</p>
<p>2 tot 5 ha</p> <p>middelgrote zonnevelden</p>	<p style="text-align: center;">X</p> <p style="text-align: center;">Nee, tenzij</p> <ul style="list-style-type: none"> - substantiële ruimtelijke en/of maatschappelijke meerwaarde wordt gerealiseerd 	<p style="text-align: center;">X</p> <p style="text-align: center;">Nee, tenzij</p> <ul style="list-style-type: none"> - substantiële ruimtelijke en/of maatschappelijke meerwaarde wordt gerealiseerd 	<p style="text-align: center;">X</p> <p style="text-align: center;">Nee, tenzij</p> <ul style="list-style-type: none"> - substantiële ruimtelijke en/of maatschappelijke meerwaarde wordt gerealiseerd 	<p style="text-align: center;">X</p> <p style="text-align: center;">Nee</p>	<p>Uitzondering: middelgrote zonnevelden zijn toegestaan op waterplassen.</p>

<p>> 5 ha</p> <p>grote zonnenvelden</p>	<p>X</p> <p>Nee, tenzij</p> <p>- substantiële ruimtelijke en/of maatschappelijke meerwaarde wordt gerealiseerd</p>	<p>V</p> <p>Ja</p>	<p>V</p> <p>Ja, mits</p> <p>- rekening houdend met de waarde bij de inpassing</p>	<p>X</p> <p>Nee</p>	<p>Uitzondering: grote zonnenvelden zijn toegestaan op waterplassen.</p>
---	--	----------------------------------	---	-----------------------------------	--

Inpassingscriteria zon (alle oppervlaktes)

Bij de zonnevelden moet rekening gehouden met de volgende ruimtelijke criteria:

- Landschappelijk inpassing:****
 - Rekening houden met en plaatsen binnen bestaande landschapsstructuren (zoals kavelgrenzen, paden, steilranden, essen en beplantingselementen);
 - Kansen benutten van het behoud, versterken en/of herstellen van (historische) landschapskarakteristieken en -structuren;
 - Een groene rand met natuurwaarde wordt toegepast aan de randen van het zonneveld.
 - Autonome vormen zijn mogelijk mits goed ontworpen;
- Inpassing in de omgeving:
 - Rekening houden met zichtlijnen naar (monumentale) gebouwen;
 - Rekening houden met zichtlijnen in het landschap vanaf huizen, wegen en paden;
 - Paden en wegen blijven openbaar;
 - Afstand van het hekwerk tot de openbare weg is minimaal 4 meter;
 - Impact op zichtkwaliteit van wandelpaden en fietspaden waar mogelijk versterken;
 - Minimale schittering of lichthinder van het zonneveld voor omwonende en/of gebruikers van de omgeving aantonen;
 - Grote zonnevelden (> 5ha) hebben de voorkeur. Deze schaalgrootte kan ook tot stand komen door het samenvoegen van kleinere initiatieven in combinatie met kavelruil. Dit alles op particulier initiatief;
 - De kavel zoveel mogelijk opvullen en uitlijnen.
- Klimaatbestendig:
 - Een geheel onverharde ondergrond van de zonnevelden >2 ha;
 - Mogelijkheden benutten om regenwater vast te houden op het terrein van het zonneveld.
- Natuur:
 - Natuurlijke elementen en waardevol groen blijven of nemen in omvang toe bijvoorbeeld door de versterking van inheemse beplanting;
 - Bij de ruimtelijke inrichting van een park dienen minimaal 25% van het oppervlak onbedekt te zijn om te zorgen voor vegetatie, en neerslag en licht onder de panelen. Afwijken hiervan kan in overleg, mits goed gemotiveerd;
 - In het bouwwerk is rekening gehouden met de fauna in het gebied, door bijvoorbeeld de hoogte en vermazing van het hek diervriendelijk te maken;
 - Tenzij anders afgesproken met de gemeente, zorgt de initiatiefnemer voor langjarig extensief beheer gericht op behoud en versterking van de natuur(lijke elementen);
- Het vegetatiebeheer stuurt op inheemse, kruidenrijke vegetatie. Efficiënt ruimtegebruik:
 - Combinaties met oorspronkelijke ruimtelijke functies wordt positief gewaardeerd, bijvoorbeeld door weidegang, vrije uitloop voor kippen, waterberging en recreatie;
 - Consequentie van efficiënt ruimte gebruik op de energieopbrengst toelichten;
 - Het gebruik van landbouwkundig niet of minder waardevolle grond, zoals een voormalige vuilstort, wordt positief gewaardeerd.

*****Initiatieven die in een gebied met landschappelijke waarde(s) volgens het bestemmingsplan buitengebied liggen, moeten extra aandacht besteden aan de daar genoemde waarde(s).*

In bijlage 6 is een illustratie van de inpassingscriteria voor zonnevelden terug te vinden. Deze criteria zijn handvatten voor het ontwerp van de zonnevelden. Een betere en aantrekkelijkere inpassing zal leiden tot een hogere score in het beoordelingsproces.

Participatiecriteria

De gemeente hanteert een aantal criteria voor participatie voor zonnevelden. Daarbij gaat het bij alle soorten aanvragen om participatie van omwonenden van het initiatief bij de ontwikkeling en inrichting van het gebied (procesparticipatie). Bij initiatieven met een oppervlakte groter dan 2 ha moet er ook mogelijkheid zijn om financieel mee te profiteren (financiële participatie). Bij initiatieven kleiner dan 2 ha mag er wel financiële participatie plaatsvinden (en wordt dit als positief beoordeeld) maar dit is niet verplicht.

De mate van participatie is onderdeel van de beoordeling van het initiatief. Hoe hoger de participatiegraad hoe hoger het initiatief scoort ten opzichte van de andere initiatieven. Als het initiatiefnemer een lokaal mede eigenaarschap van 50% of hoger weet te organiseren telt dit in hoge mate mee in de beoordeling.

- Procesparticipatie (minimale inspanning):
 - De initiatiefnemer toont aan contact te hebben gehad over het plan met de direct omwonenden binnen een straal van 400 meter. Als het initiatief dicht aan een komgrens ligt, kan de straal in overleg met de gemeente afwijken, zodat voornamelijk de inwoners, die aan de komgrens wonen en zicht hebben op het project betrokken worden;
 - De initiatiefnemer organiseert in de volgende processtap een informatiebijeenkomst in de Nederlandse taal;
 - De initiatiefnemer biedt participatiemogelijkheden in het ontwerp aan en werkt dit uit in het participatie – en inrichtingsplan wanneer het proces van de omgevingsvergunning wordt ingegaan;
 - Bij het beheer(plan) voor het zonneveld zoekt initiatiefnemer naar samenwerking/opdrachtverlening met lokale (agrarische) (natuur)organisaties.

- Financiële participatie (alleen voor zonnevelden >2 ha):)

Er zijn verschillende varianten van financiële participatie (zie ook bijlage 8 voor details). De verschillende vormen krijgen verschillende waarderingen, namelijk

1. Mede-eigenaarschap: Particulieren (uit de regio) zijn via een energiecoöperatie mede-eigenaar van het park en hebben zo medezeggenschap.

Projecten met 50% of meer mede-eigenaarschap worden veel positiever gewaardeerd dan degenen met minder dan 50%.

Om bij de beoordeling van het principeverzoek te scoren, dient de initiatiefnemer een concrete samenwerkingspartner (in oprichting) te hebben om te garanderen dat mede-eigenaarschap daadwerkelijk gerealiseerd kan worden. Dit kan bijvoorbeeld een energiecoöperatie of een belangenvereniging zijn.

Als optie 1 niet mogelijk is of niet wordt aangeboden, is de initiatiefnemer verplicht om optie 2 in combinatie met optie 3 aan te bieden.

2. Financiële deelneming: Uitgifte van aandelen of obligaties (bijvoorbeeld crowdfunding);
3. Omgevingsfonds: de initiatiefnemer stort een bedrag in een fonds voor de lokale omgeving en zoekt actief naar een lokale partners die het fonds beheren en/of voor de selectie van doeleinden zorgen. Dit gebeurt in samenspraak met de gemeente.

Optie 4 is een extra die een initiatiefnemer aanbiedt onafhankelijk van de eerder genoemde opties.

4. Omwonendenregeling: De omwonenden worden individueel of als groep gecompenseerd. De vorm van compensatie wordt in samenspraak met de omwonenden bepaald.

Aanvullende eisen

Als een project is geselecteerd op basis van het principeverzoek, maken de gemeente en initiatiefnemer verdere afspraken. Het volgende maakt geen onderdeel uit van het principeverzoek maar is nodig voor het verkrijgen van een vergunning:

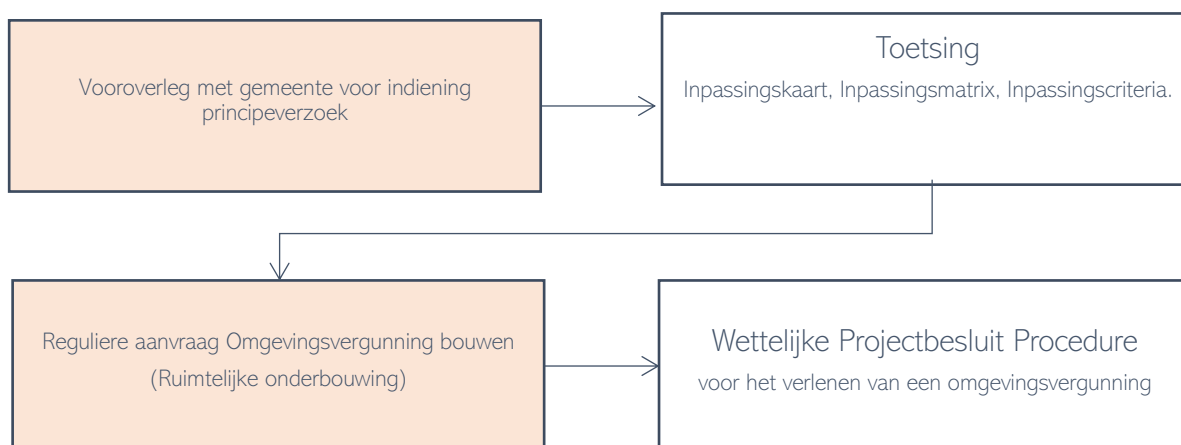
- Na afloop van de exploitatiefase wordt het perceel in een staat achtergelaten zodat het oorspronkelijke grondgebruik fysiek, juridisch en beleidsmatig weer mogelijk is. De grond mag niet meer vervuild zijn dan voor de exploitatie en de installatie moet geheel opgeruimd worden;
- De aangelegde landschappelijke inpassing (groenelementen) blijft aanwezig na de exploitatiefase;
- Gemeente en initiatiefnemer maken afspraken over het beheer. De vuistregel is dat het perceel beheerd wordt als kruidenrijk grasland binnen een natuurgebied.

3.5 Gemeentelijk beoordelingsproces Wind

Beoordelingsprocedure mini en kleine windmolens

Dit ruimtelijke kader geldt alleen voor mini en kleine molens (< 25 m ashoogte) die niet al zijn toegestaan in het bestemmingsplan. De initiatiefnemer dient een principeverzoek volgens de richtlijnen uit bijlage 7 in. Deze wordt beoordeeld door interne specialisten eventueel aangevuld met een externe raadgevende partij. Anders dan bij zonnevelden, vindt bij wind geen ranking in een tranche plaats. Na de eerste beoordeling gaat het initiatief een projectbesluitprocedure in.

Hieronder de schematische weergave van het beoordelingsproces:

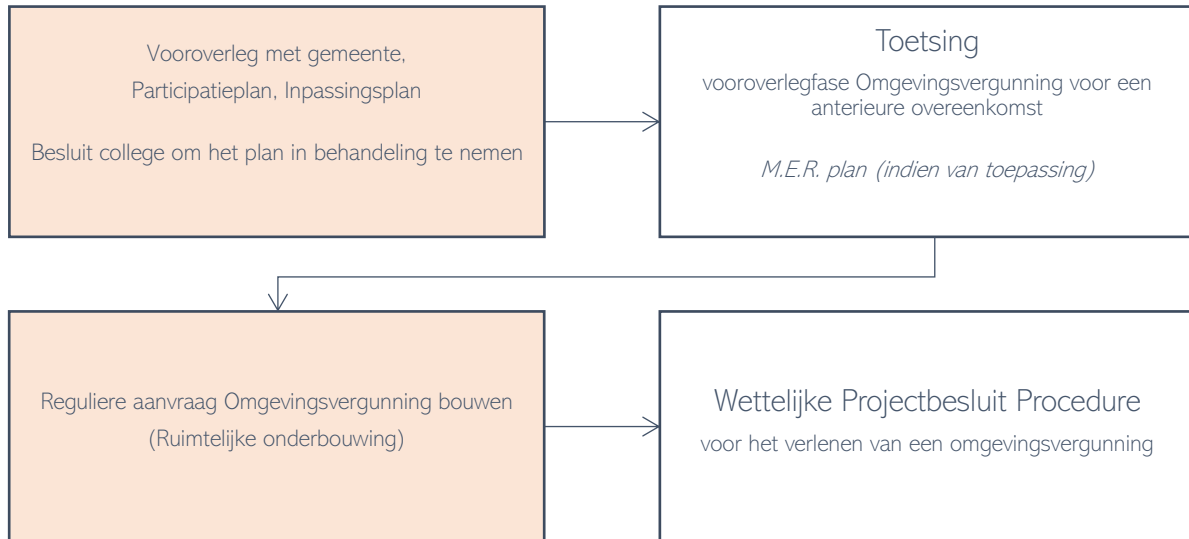

Beoordelingsprocedure grote windmolens

Voor windmolens groter dan 25 m ashoogte hoeft de initiatiefnemer geen principeverzoek in te dienen zoals bij zonnevelden het geval is. Initiatieven met dit formaat molens worden altijd behandeld als

maatwerk met een eigen beoordelingsproces. Indien het plan door het college positief wordt ontvangen, dienen de voorwaarden voor de participatie voor zonnevelden groter dan 2ha (zie hoofdstuk 3.3) als richtlijn maar worden er individuele afspraken over gemaakt. Dat betekent dat de initiatiefnemer ook voor grote windmolens een inpassingsplan en een participatieplan in moet dienen. De gemeenteraad besluit of het plan gerealiseerd mag worden.

Hieronder de schematische weergave van het beoordelingsproces:

3.6 Uitnodigingskader Wind

Dit hoofdstuk licht de criteria voor mini, kleine en middelgrote/grote windmolens toe.

Inpassingskaart

Er is gekozen om op de inpassingskaart (bijlage 1) géén zones aan te wijzen voor de ontwikkeling van windenergie. Maar het is in principe niet mogelijk om in het 'waardevol landschap' (oranje zone) windmolens van boven de 15 meter tiphoogte te plaatsen. Alleen in bijzonder omstandigheden wordt dit in overweging genomen. Ook is er een keuze gemaakt om initiatieven van grotere windmolens (ashoogte > 25 m) alleen in het zuid- en zuidwestelijke deel van de gemeente toe te staan. Deze initiatieven worden als maatwerk elk afzonderlijk beoordeeld.

Inpassingsmatrix

In de inpassingsmatrix wind hieronder staat aangegeven welke mogelijkheden er voor windenergie zijn.

Tabel 2: Inpassingsmatrix wind

Ashoogte	Binnen waardevol landschap	Binnen kansgebied	Binnen kansgebied met waarde bestemmingsplan buitengebied	Op (toekomstige) bedrijventerreinen	Aanvullende opmerkingen: <i>Voor alle categorieën gelden de algemene criteria voor inpassing.</i>
< 15 m tiphoogte Mini windmolens	V Ja	V Ja	V Ja, mits - rekening houdend met de waarde bij de inpassing	V Ja	In huidige bestemmingsplan Buitengebied: Tot een (tip)hoogte van 15 meter toegestaan binnen het bouwvlak van bedrijfsmatige bestemmingen (voor agrarische- en niet-agrarische bedrijven).
< 25 m ashoogte kleine windmolens	X Nee, tenzij - er bijzondere omstandigheden zijn	V Ja, mits - onderdeel van het erfensemble	V Ja, mits - onderdeel van het erfensemble - rekening houdend met de waarde bij de inpassing	V Ja	Eén stuk per erf, bij meer wordt het maatwerk in overleg
> 25 m ashoogte grote windmolens	X Nee, tenzij - er bijzondere omstandigheden zijn	V Ja, mits... (maatwerk)	V Ja, mits... (maatwerk) - rekening houdend met de waarde bij de inpassing	V Ja, mits... (maatwerk)	Alle initiatieven voor grotere windmolens worden als maatwerk elk afzonderlijk beoordeeld binnen de wettelijke milieuvorschriften. Het gaat dan alleen om initiatieven in het zuid- en zuidwestelijke deel van de gemeente.

Inpassingscriteria mini en kleine windmolens

De inpassingkaart geeft aan waar de mogelijkheden zijn. Voor de mini- en kleine windmolens zijn de volgende inpassingscriteria van toepassing:

- De molens voldoen aan de wettelijke milieunormering voor geluid, slagschaduw e.d.;
- Solitaire opstelling alleen gekoppeld aan erven of bedrijfsgebouwen (dus onderdeel van het erfensemble);
- Rekening houden met zichtlijnen in het landschap vanaf huizen, wegen en paden, monumentale gebouwen;
- Rekening houden met en plaatsen binnen bestaande landschapsstructuren (zoals kavelgrenzen, paden, steilranden, essen en beplantingselementen);
- Kansen benutten van het behoud, versterken en/of herstellen van (historische) landschapskarakteristieken en -structuren;
- Paden en wegen die openbaar zijn blijven openbaar;
- In het bouwwerk is rekening gehouden met de fauna in het gebied;
- De afstand tot de woning, of bebouwing als geen woning aanwezig is, mag niet meer zijn dan 100m;

Participatiecriteria mini en kleine windmolens

Voor mini en kleine windmolens gelden dezelfde minimale eisen voor procesparticipatie als bij zonnevelden (zie 3.3) met de afwijking dat bij kleine windmolens de omwonenden in een straal van 1 km betrokken moeten worden.

Er gelden geen richtlijnen voor financiële participatie.

Inpassingscriteria grote windmolens

Windenergieprojecten voor grote windmolens (>25 m) worden afzonderlijk beoordeeld.

De ruimtelijke afweging voor initiatieven van grote windmolens vallen buiten dit kader. Ze worden als maatwerk afzonderlijk behandeld en volgens de reguliere RO procedures.

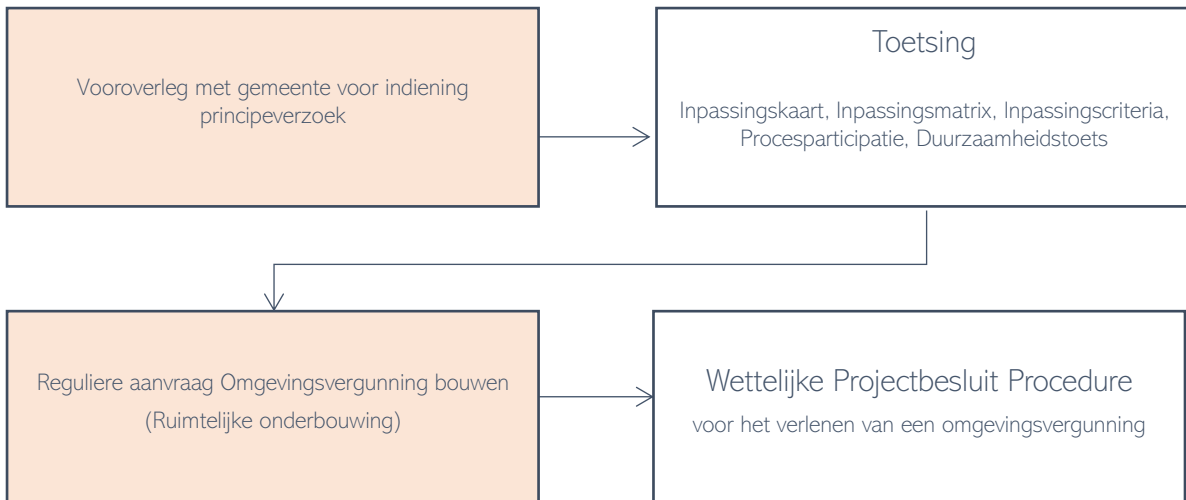
Wel moeten deze initiatieven voldoen aan de richtlijnen voor participatie zoals beschreven voor grote zonnevelden (zie 3.3). Initiatieven die in het waardevolle gebied vallen zijn niet bij voorbaat uitgesloten maar moeten we een aanzienlijke meerwaarde bieden voor het gebied. Als enkele molens van een park in het kansgebied vallen in het waardevolle gebied, zal de gemeente hier individueel over beslissen.

3.7 Gemeentelijk beoordelingsproces biomassa

Initiatieven voor energieopwekking uit biomassa volgen de onderstaande procedure. In het principeverzoek omschrijft de initiatiefnemer de criteria uit 3.7 (volgens bijlage 7). Bij een positieve beoordeling gaat het initiatief een reguliere projectprocedure in. Deze is inclusief een ruimtelijke onderbouwing en waar noodzakelijk een m.e.r.-procedure en de daarbij benodigde onderzoeken.

Dit kader behandelt voornamelijk het ruimtelijke aspect en de participatie. In het geval van biomassa komt de vraag van de duurzaamheid van het materiaal erbij dat als input wordt gebruikt. De gemeente neemt dit aspect mee in de toetsing van een initiatief.

Hieronder de schematische weergave van het beoordelingsproces:

3.8 Uitnodigingskader Biomassa

Inpassingskaart

De Inpassingskaart is te vinden in bijlage 1.

Inpassingsmatrix biomassa

In de inpassingmatrix hieronder maken we onderscheid tussen biomassacentrales of –kachels (thermisch) en biomassavergisters. Biomassacentrales produceren warmte door het verbranden van organische stoffen zoals hout. Bij biomassavergisters worden organische stoffen vergist en ontstaat er biogas.

Tabel 3: Inpassingsmatrix biomassa

Type opstelling	Binnen waardevol landschap	Kansgebied	Binnen kansgebied met waarde bestemmingsplan buitengebied	Op (toekomstige) bedrijventerreinen	Aanvullende opmerkingen: Voor alle categorieën gelden de algemene criteria voor inpassing.
Biomassa-centrale < 15 kW	V Ja, mits - onderdeel van het erfensemble	V Ja, mits - onderdeel van het erfensemble	V Ja, mits - onderdeel van het erfensemble	V Ja, mits - onderdeel van het erfensemble	Al mogelijk binnen bestemmingsplan Binnen het bouwvlak voor eigen gebruik Eigen gebruik bij particulieren of bij bedrijven buiten bouwvlak
Biomassa-centrale < 0.5 MW	X Nee	X Nee	X Nee	V Ja, mits - onderdeel van het erfensemble	Biomassa centrale op bedrijventerrein Binnen bouwvlak
Biomassa-vergister < 200 m ³ /uur	X Nee	V Ja, mits - onderdeel van het erfensemble	V Ja, mits - onderdeel van het erfensemble	X Nee	Al mogelijk binnen bestemmingsplan Binnen het bouwvlak voor eigen gebruik Boerderijvergisters: - 1 of 2 vergistingssilo's - mestvergister bij agrarisch bedrijf mag zonder maatregelen tegen geuroverlast
Biomassa-vergister < 700 m ³ /uur	X Nee, tenzij... (maatwerk)	V Ja, mits... (maatwerk)	V Ja, mits... (maatwerk)	V Ja, mits... (maatwerk)	Collectieve biomassavergisters: - 6 tot 12 vergistingssilo's - Eisen voor ontsluiting van grondstoffen, restproducten en eventueel het biogas Alle initiatieven voor biomassavergisters <700 m ³ /uur worden als maatwerk elk afzonderlijk beoordeeld binnen de wettelijke milieuvorschriften.
Industriële biomassa-vergister	X Nee, tenzij... (maatwerk)	V Ja, mits... (maatwerk)	V Ja, mits... (maatwerk)	V Ja, mits... (maatwerk)	Industriële biomassavergisters: -industriële organische reststromen -afhankelijk van de grootte en de milieucategorie moet per bedrijventerrein bekeken worden of vestiging op die locatie mogelijk is -hinderafstand ten opzichte van de dichtstbijzijnde hindergevoelige functie (zie regionaal koersdocument) Alle initiatieven voor industriële biomassavergisters worden als maatwerk elk afzonderlijk beoordeeld binnen de wettelijke milieuvorschriften.

*Biomassavergisters zijn M.E.R. beoordelingsplichtig bij een capaciteit van 100 ton te vergisten biomassa per dag

Inpassingscriteria

Biomassa heeft als categorie van duurzame energie opwekking een andere ruimtelijk impact dan zonnevelden en windmolens omdat de installaties vaak aangesloten zijn bij (agrarische) bedrijfsgebouwen. Er zijn daarom geen aparte inpassingscriteria opgenomen. Initiatieven zijn maatwerk en worden per plan beoordeeld. Wel wordt aandacht gevraagd voor de landschappelijke inpassing bijvoorbeeld door:

- Plaatsing binnen bestaande kavelgrenzen en groenstructuren;
- Rekening te houden met zichtlijnen in het landschap en/of vanaf huizen, wegen en paden;
- Een groene zone rondom de installaties.

Participatiecriteria

De participatiecriteria gelden alleen voor de biovergisters, niet voor de biomassacentrales. De gemeente eist bij dit soort initiatieven alleen de volgende minimale inspanning voor procesparticipatie:

- De initiatiefnemer toont aan contact te hebben gehad over het plan met de direct omwonenden binnen een straal van 400 meter;
- De initiatiefnemer organiseert een informatiebijeenkomst voor omwonenden in de Nederlandse taal;
- De gemeente stelt geen eisen voor financiële participatie maar staat er wel positief tegenover.

Duurzaamheidscriteria

De afweging op het gebied van duurzaamheid is maatwerk. De gemeente volgt de landelijke discussie en gaat de nieuwste kennisstand in haar beoordeling meenemen. Een initiatiefnemer moet onder andere aan de volgende criteria denken (lijst niet uitputtend****):

- Gebruik van rest- en/of afvalstoffen;
- Gebruik van materiaal uit de regio (weinig transport);
- Klimaatneutraal materiaal, inclusief transport;
- Materialen zijn voor langere tijd beschikbaar (15 – 20 jaar).

*****Zie ook de eisen van het rijk onder <https://www.rvo.nl/onderwerpen/duurzaam-ondernemen/duurzame-energie-opwekken/bio-energie/duurzaamheidseisen-biomassa>.

Overig: planning, kosten en bestemmingsplan

Procedurele kosten

In de anterieure overeenkomst is opgenomen dat de initiatiefnemer verantwoordelijk is voor planschade. De gemeente hanteert leges voor het aanvragen van een omgevingsvergunning. Gemeente Oude IJsselstreek wil de haalbaarheid van duurzame energie opwekking initiatieven maximaal faciliteren door vigerende bouwleges te hanteren met daarbij 20% betaling voor, en 80% na toekenning van een Rijkssubsidie voor Duurzame Energie (nu SDE+).

Planning tranches zon

Bij zonnevelden worden twee tranches van 30 ha mogelijk gemaakt. Echter de exacte hoeveelheden passen zich wel in alle redelijkheid aan bij de specifieke plannen. De geselecteerde plannen kunnen gezamenlijk iets hoger of lager uitkomen. De ingediende en goedgekeurde plannen zijn leidend. Uiteindelijk gaat het om de hoeveelheid opgewekte energie (in MWh of GWh) uit de eigen doelstelling en de RES. Het aantal hectares is een middel om deze tastbaar te maken.

De planning is als weergegeven in de tabel hieronder:

Tabel 4: Planning tranches

Eerste tranche, reeds geselecteerd (ongeveer 30 ha)*	
Indienen principeverzoeken	Tot 1 oktober 2019
Beoordeling principeverzoeken	Uiterlijk 1 december 2019
Tweede tranche (ongeveer 30 ha)*	
Indienen principeverzoeken	Tot 1 april 2021
Beoordeling principeverzoeken	Uiterlijk 1 juni 2021

**de hoeveelheid hectares worden bepaald door de exacte plannen. De exacte hoeveelheid te realiseren hectares kunnen iets afwijken van 30 ha.*

Ten opzichte van de eerste versie van het uitnodigingskader is de opening van de tweede tranche verzet van najaar 2020 tot voorjaar 2021. De hoofdreden is een uitgebreide evaluatie van het kader en het beoordelingsproces op basis van de eerste tranche. Om het aangepast kader te gebruiken moet deze vastgesteld worden door de gemeenteraad.

Beoordeling bij specifieke gevallen

De initiatieven worden beoordeeld door de gemeente; hiervoor zijn zorgvuldig afwegingscriteria opgesteld. Er kunnen zich echter specifieke situaties voordien die de gemeente zo op voorhand niet kon anticiperen. In deze gevallen heeft de gemeente de mogelijkheid om af te wijken van het Uitnodigingskader. Dit afwijkende oordeel moet goed worden gemotiveerd.

Vastleggen in het bestemmingplan

Voor zon initiatieven die worden geselecteerd voor het vergunningtraject wordt een projectbesluitprocedure gestart. Daarmee krijgt elk initiatief een vergunning voor bepaalde tijd voor planologisch strijdig gebruik. Voor mini-zonnevelden is naar aanleiding van de ingediende principeverzoeken in de eerste tranche een eigen traject beschreven. Op termijn zal die categorie worden opgenomen in een algemene planologische regeling in bestemmings- of omgevingsplan